Тöрја нумерлöн дöныс 5 ур

Ставмувывса пролетаріјјас, öтувтчöј!

ЛУГРЫ ТУЛ
«СВЕТЛЫЙ ПУТЬ»

ВКП(б) Комі Обкомлöн, Комі Авт. Обл. Исполкомлöн да Обпрофсоветлöн газет

ГАЗЕТЛÖН ДОНЫС:

	1 тöл.	6 тöл.	Во
Учреждöньеjаслы да организаціjаjаслы . .	1—25	7—50	15 ш.
Гражданалы	65	3—75	7—5

Јуöртасыс дöныс 30 ур посні гіжöда строкаыс
Газетсö поз сучöдны Редактсіјаыс веськыда, лібö піемö новлöдлысјаспыр.

РЕДАКТСІЈАЛÖН АДРЕС:
СЫКТЫВКАР, Вадорвыв улич, 41 №
Телефон 50 № г. Сыктывкар, Набережная, 41

Гіжöдјас газетö колö гіжны öтар жістöкас, мічаа. Кырымавтöм гіжöдјас оз відзаны.

ПЕТÖ 12-д ВО,
быд лун, субботајасö да праздник мöд лунјасö кынці.

№ 188 (2225) | Серöда, октабр 2 лун, 1929 во. | № 188 (2225)

ОК да ОКК пленумлö.

Октабр 7-öд лунсаӊ заводітчас ужавны ОК-лöн да ОКК-лöн öтувја пленум. Тајö пленумыс чукöртчö кык коӊајственнöј во костын. Сіӊ-кö пленумлöн медыӊыд мог лоö—артавны областувса овмöс да культура кыпöдöмсö, овмöссö выл туј вылö, сотсіалізм туј вылö вужöдöмсö колан воын, артавны, кущöма нуöдöма олöмö овмöс кыпöдан віт воса планыс таво вылö усан јуконсö. Бурторјас ужыс індалöмöн щöщ јона колö петкöдны став гырыс нелучкіторјассö, најöс ужын быröдöм куза да індыны туујас возö ужалöм вылö.

Сöмын овмöс да культура кыпöдöм куза могјассö олöмö нуöдöмыс сы сајын, кущöм лоö парторганізатсіјаыс, кущöм сылöн лоö бостöмыс, кужöмыс сулалан могјассö олöмö пöртöм вылö. Та серті і сувтöдöма вопросјассö пленумыс вылын—овмöс да культура кыпöдöм куза контролнöј лыдпасјас 1929-30 во вылö, öіктса овмöсын коллектівізатсіја нуöдöм да парторганізатсіјаын чістка нуöдöм. Тајö вопросјасыс петкöдлöны, кущöм могјас сулалöны парторганізатсіја возын.

Колан коӊајственнöј воын овмöс кыпöдан ужын емöс зев гырыс достіжениејас. Медыӊыдјасыс—вöр леӊан план лоі тыртöма планын індöм сајас-на, заводітчіс кöрттуј строітöм—коді отсалас öдјöнӊык кыпöдны овмöссö областыс, строітчысö-ӊін шоссе Сыктывкар, Полöвӊік да Ухта кост, јона тувтчім возö öіктса овмöс коллектівізірујтöмын, быдміс коӊана плöщщаӊ. Став овмöс кыпалöмкöд щöщ бурміс öлöмыс і областса ужалыс јöзлöн.

Сöмын бурторјасыс кынці мјан емöс щöщ і уна гырыс тырмытöмторјас ужас. Öнöз-на вöр леӊан уж—медыӊыд уж мјан, классöвöј кос нуöдан медыӊыд участок—мјан мунö кампаӊӊöјас нуöдан ногöн. Транзітнöј вöр кылöдöмын сормöм, срокын вöр леӊöм кежлö лöсöдчытöм тајööс зев лöсыда петкöдлöны. Ужлыс производітельност лептöмын, себестоімост чінтöмын вöр леӊан ужын, промышленностын даj строітчан ужын возö мунöмыс мјан зев-на еща. Строітчан уж нуöдан программа лоі тырттöм-жö проектіровкајас вöчавны, строітчан материалјас тырмымöн сузöдны прамеја кужтöм вöсна, строітчан уж вылас кваліфітсированнöј робочöјјасöс да ужнас веськöдлыс техническöј кадрöс сузöдны кужтöм вöсна. Öіктса овмöс оз-на паскав скöт віӊöмлаӊ. Абуна тырмымöн мјан кыскöма ужалыс јöзöс овмöс кыпöдан вопросјасас, омöла-на нуöдöны најö сулалан могјассö аскрітіка чорыда паскöдöмöн да сотсіалістическöј орджысöм нуöдöмöн.

Локтан коӊајственнöј воын уна ужöн мі кутам мунны öдјöнӊык. Вöрлеӊан план весіг панјö-на јуӊса пленумöн прімітöм плансö. Пуктöма мог помавны кöрттуј строітöм кык воöн, строітны вöрпілітан кык завод. Öіктса овмöсын скöт кöрым вöдітöм öдзöдöм, скöт віӊöм паскöдöм, градвыв пуктас вöдітöм паскöдöм шуöма нуöдны јона öдјö овмöс кыпöдан віт воса планын індöм серті. Јона паскалö коллектівізатсіја. Ферт, та-серті-жö міјанлы ковмас öдзöдны і культура кыпöдöм. Став тајö ужсö нуöдöм вылö ковмас јона пуктыны вын, ебöс парторганізатсіјалы да ужалыс јöзлы областын.

Пленумлöн мог— тöдмавны гöгöр бок тајö зев гырыс могјас јывсыс ,індыны бур ,туујас тајö ужјасö олöмö нуöдны. Медоа-ӊін пленумлы колö віӊöдлыны быдлаын ужлыс производітельност кыпöдöм вылö, себестоімост чінтöм вылö, урожај кыпöдöм вылö да сіӊ возö. Тајöјасöс вöчтöг оз вермы бура мунны гырыс могјассö олöмö портöмыс, оз ло условіјöјасыс ужалыс јöзлыс возö олöмсö бурмöдлысö.

Тајö могјасысköд-жö јітчöдны, сы вöсна-жö пуктöма ,пленум вылын парторганізатсіјаын чістка нуöдöм јылыс. Тајö вопросас пленумлöн мог, öті-кö, бостны тöд вылö, артавны öіктса да карса јачејкајасын чістка нуöдöмлыс опытсö. Колö тöдмавны став нелучкіторјассö да быröдны најöс возö ужын; мöд-кö, öнöз чукöрмöм матеріалјас серті ыс збылыс віӊöдлыны парторганізатсіјв вылас—парторганізатсіја ст... состојаӊӊö е... вермам огö бура нуöдны олöмö міја... возын сулалан став гырыс могјассö. Чістка дырјі чукöрмöм матеріалјас вісталöны—та боксаӊ абу ставыс бур. Удöраса 6 јачејкаыс 44% шленсö вöтлöма (медыӊыд прöчент став сојуз паста), кулöмдінса јачејкаыс—29%, зев уна фактјас петкöдлöны разложеӊӊö, партіјалыс классöвöј віӊ вежӊöдлöм уж вылын, уна јачејкајасöн зев омöла уж нуöдöм, семејственност, омöла аскрітіка паскöдöм, медоа-ӊін карса организатсіјаын, мыј восна шленјас ез вöвны актівнöјöс чістка нуöдігöн.

Сіӊ-кö парторганізатсіјасö лыд серті ыс да качество серті ыс јонмöдöм куза, партіјнöј да беспартіјнöј кадрјас выдвігајтöм куза, а сыköд щöщ массöвöј уж паскöдöм куза ковмас јона сорӊітны тајö пленум вылын.

Пленумјас, конферентсіјајас шуöмјасын вöлі індавлöма-ӊін—бура, правілнö нуöдöм чістка лöсöдас условіјöјас пырны партіјаö вылъ шленјаслы, а öні мјан вылъ шленјасöн партіјаö пырöм зікöз сувтіс. Идеологіја боксаӊ јонмöдöм парторганізатсіјајасын пуктöма омöліка-жö. Уж вылын классöвöј віӊ вежӊöдлöм, кулакјаслыс паныд выступајтöм хулиганствоöн донјалöм, чістка дырјі партіјаса шленöн вісталöм, бытö мјан мунан тујыс сотсіалізмö капіталізм пыр—ставыс тајö петкöдлö, кущöмöс мјан парторганізатсіјалöн торја звенојасыс да кущöм могјас таыс мјан возын сувтöны идеологическöј воспитаӊӊö боксаӊ.

Сесса выдвіженнö јылыс. Öні областын весіг öті аппарат абу, кытчö оз ковны ужалыс јас, быдлаö корöны ужалысјасöс. Ставыс тајö мјан пыкöö массöвöј уж паскöдöмö. Массöвöј уж мјан пуктöма вывті омöла.

Тајö могјас кузаыс мјан ем тырмымöн общöј решеӊӊöјас. Пленумлöн мог—індыны конкретнöј план организатсіја јонмöдöм куза. Сіјö плансö олöмö нуöдöм вылö чорыда колö кыскыны став парторганізатсіјасö.

Бара-на тані колö шуны—став тајö могјассö оз поз олöмö пöртны став ужалыс јöзсö ужас кыскытöг, повтöг аскрітіка паскöдтöг, сотсіалістическöј орджысöм нуöдтöг.

Мјан ем та куза зев уна чорыд кывјас і печатын і решеӊӊöјасын, а ужыс зев-на омöла тыдалö.

Мјан классöвöј враглы колö сетны чорыд отпор, сувтöдны кулаккöд возасöм вылö батракјасöс, гöл да шöркоффема олысјасöс. Колö чорыда чіриштны, кучкыны кіас уж вылын партіјалыс классöвöј віӊсö вежӊтысјаслы.

Тырмас-ӊын лöсöдны общöј резолутсіјајас, кодын чуксалöны бумага вылын возасны классöвöј вражкöд, відöны веськыдвыв кежöм, а уж вывсыс мі адзам уналаыс классöвöј кос тупкöм да мукöд пöлöс опортуністическöј вежӊјас. Колö организатсіјасö щöктыны чорзöдны ужсö, мобілізујтны став вынсö, енергіјасö сы возын сулалан могјассö олöмö нуöдöм вылö.

Сувтöны СССР-öс дорјыны.

Новосібірск. Асыввыв Кітајса кöрт... ылын событöјаслы воча ... пыффі шуісны аснысö мобілізујтöмöн да щöктісны осоавіахімлы пыр-жö заводітны воjеннöј ужö велöдöм: 10№ заводыс деревообделочнöј цехыс робочöјјас, ружјöјас вöчалан цехыс 55 робочöј-комсомолеч, став робочöјјасыс вöр пілітан 1№ заводыс да повышеннöј школаын велöдчысјас.

Колхозјас паскöдöм муно планын індöм дорыс öдјöжык.

Новосібірск. Колхозјас лöсöдöм-паскöдöм куза пјатілеткаыс медвозза воса плансö колхозјаслöн содöмыс орджіс. Тајö вонас крај куза востöма 1361 колхоз. Колхозјасö öтувтöма став јöз піыс 3,9%. Колан во öтувтöма вöлі сöмын-на 1,5%. Вöлі індöма план серті востыны 9 гырыс колхоз, востöма 58 гырыс колхоз. Абу тыртöма плансö 10% вылö просстејшöј (машіннöј, жівотноводческöј) товарішествојас лöсöдöм куза. 1929-30 воö Сібырын план серті колхоз лыдсö лоö содтöма 5231-öз, сы-піыс 131 гырыс колхоз.

Комбајнјас кутасны вöчны планын.

Донвывса Ростов. Селмашстројын нуöдсö медвозза комбајн стрöітöм куза лöсöдчöм. Центрын даj местајас вылын медјона ошкöмаöс „Холт" тіпа комбајн. Селмашстрој сіӊ-жö тöдмалö—„Гігант" совхозын комбајнјаслыс ужалан опытсö. Öні селмашстројлöн інженерјасыс заграӊічаын велöдöны заводјас вылын комбајнјас вöчанӊогсö, сіӊ-жö комбајнјаслыс му вылын ужалöмсö.

Індустріалізатсіја лунö чукöрмöм сöм вылö машінно-тракторнöј станцијас.

Москва. ВЦСПС-лöн öіктын ужнуöдöм куза комиссіја шуіс індустріалізатсіја лунö чукöрмöм сöм вылö вöчны квајт машінно-тракторнöј станција Урал вылö, Војвыв Кавказö, Украінаö, Средне-Волжскöј районö, Централнöј черноземнöј областö да Сібырö.

Выль шахта „Амеріканка" донбасын.

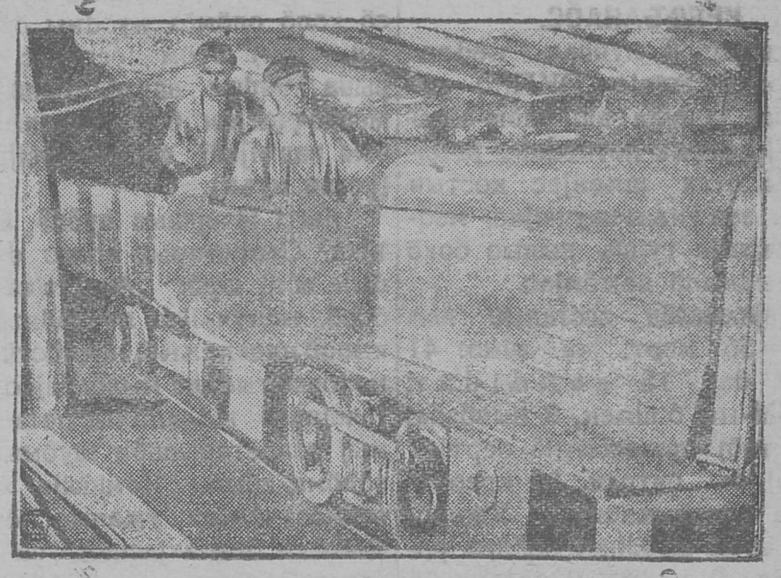

Шахта вöчöма амерікаса шахтајас моз, став ужсö механізірујтöма Картіна вылын: Бензіновоз ішшомсö вагонеткајасын кыскалöм вылö.

„ТАЩÖМ ОЛÖМЫД МАНЧЖУРІЈАЫН НЕКОР-НА ЕЗ ВÖВЛЫ".

Токіо. Кітајса коммерческöј обществоыс председатель шуіс Харбінса газетјасын ужалысјаслы: „Ме олі Манчжуріјаын 24 во. Вöліны сöкыд кадјас, сöмын тащöм олöмыд некор-на ез вöв. Монголіјаköд töргујтан туј тупкöмöн зікöз уві töргујтöмыс Манчжуріјаын".

Совет граждаӊаöс топöдöм оз быр.

Токіо. Кöрттуј вылын служітыс совєтскöј граждаӊаöс Асыввыв Кітајса кöрттуј кузаыс быдлаын јона топöдöны, нöјталöны. Кöзыд поводфаыс лоі-да, јона сöкыд лоі концетраціоннöј лагерын олыс јöзлы. Став заключоннöјјасыс вермасны јавітны голодовка. Кöрттуј вылын служітыс совєтскöј граждаӊаöс јона вöтлалöны матерајасыс. Лагерјасын режімыс пыр öтарö омöлтчö.

Пышјöны Кітајыс.

Токіо. Харбінсаӊ јуöртöны, Асыввыв Кітајса кöрттуј вылын асыввыв лініјаын нöјтöмаöс кујім совєтскöј граждаӊінöс. Бöрја лунјаснас Кітајыс зев уна совєтскöј граждана воöны СССР-ö, медым мынны репрессіјајасыс.

Ылöдлыны помтöг оз поз.

Пејпін. Газетјасын гіжöны, Кітај паста щöктöны нанкінса правітельстволы публікујтны Кітај да Совет сојуз костын сорӊіјас нуöдöм куза результатјассö.

Граніча вылö уелесöмыс оз дугдыны.

— **Владівосток.** Талун асыв Кітајса салдатјас кутöмаöс лыјлыны міјанлыс граніча дорын заставајаслы. Мјан пондісны воча налы лыјлыны да вöлісті дуröдісны Кітајса салдатјасöс.

— **Хабаровск.** Хулісаныи лöсöдöны кітајскöј öтрад Кітајса салдатјасыс. Тајö öтрадыс кöсјö вöлнöј паскöмöн вужны мјан му вылö, грабітны да віавны јöзöс.

Граждаӊскöј војна Кітајын.

Шанхај. Кантонсаӊ јуöртöм серті, властјасыс ысталöны гырыс војеннöј частјасöс Гуандуӊ да Гуансі провінтсіјајас граніча, сетчö Кантон вылö усköдчыны војска чукöртöны-да.

Хабібуллаöс віöмаöс?

Лондон газетјасын гіжöны: Калкуттаыс воöм јуöрјас серті быттö віöмаöс Хабібуллаöс. „Рејтер" агентство вісталö, Індіјаын-пö сорӊітöны, быттö Хабібуллалöн правітельство ыстöма протест Англо-Індејскöј правітельстволы, асланыс территорија пыр Хандагарлаӊ, Надірханлыс ӊоль опітсеröс мунны леӊöмаöс-да. Тајö опітсерјасыс сесса кыпöдöмаöс Хабібуллалы паныда кос да востöмаöс Кандагар.

Робочöјјас да пöлітса кост тыш.

Вена. Румынијаын тајö лунјаснас вöчлöмаöс торжество војеннöј авіатсіјалы. Венгрија газетјас гіжöны, војеннöј аеродром дінын-пö вöлі војналы паныда коммуністическöј демонстратсіја. Властјас корöмаöс пöлітсаöс. Лыбöма тыш. Дыр косаöм бöрын пöлітса востöма кыщö демонстрантјасöс да арестујтöма 45 мужчінаöс да 18 нывбабаöс. Арестујтысјассö турмаö нуігöн робочöјјас востчылісны-на мездыны — да пöлітсаыс кутіс лыјлыны мездысјассö, віісны öті робочöјöс да кымынöс-кö сöкыда раӊітöмаöс

Кущöм кітајса армија.

Кітајын абу јефінöј армија. Быд војенно-політическöј группалöн да öткымын гырыс чіна генералјаслöн ем асланыс војска. Ваныс кітајса армијалöн торјалöма зев уна пелö Кітајыс моз-жö. Став армијаас салдат лыдыс лыффысö-ӊін öні мілльонöн жынјöн гöгöр.

Кітајса армијаын став салдатјасыс медаöм јöз. Уна пöлöс правітельстволöн да генералјаслöн армијајас пыщса олöмыс абу откоффö.

Манчжуріјаын Чжан-Суа-Ланлöн, даj сіӊ-жö Кітај пастаыс воінскöј повінност абу. Медоа јона армијаас јöзсö чукöртöны медалöмöн. Салдатјаслöн служітан кадыс кујім воса.

Добровольечјас пöвсын основнöј кадрыс хунхузјас (банфітјас) да важ салдатјас. Најö армијаö медаöны „ріс чашка вылö" нужда понда. Крестана олан гырыс рајонјасын рöзöрітчöм, гöлмöм да щыгјалöм понда армијаö салдатјас сурöны донтöм доныс.

Офітсерскöј составыс кітајса армијалöн абу-жö јон. Војеннöј школајасын велöдчöм офітсерјас кынці офітсерјасö пукталöны салдатјас да унтерофітсерјас пöвсыс, медоасö хунхузјасöс, кодјас нöбалöмаöс асланыс офітсерскöј чін. Сіӊ-жö коралöны јапонијаса ВУЗ'јас помалöм офітсерјасöс—інструкторјасöс, медоасö јапонијаса да роч белогвардејечјасöс. Уна ротнöј командірјас неграмотнöјöс да најö весігтö оз лучкі гöгöрвоны правільнöја лыјсöм. Офітсерјаслöн салдатјас пöвсын авторітетыс абу. Кітајса војскалöн вооруженнö омöл да зев уна пöлöс.

Кітајса војскалöн техникаыс ічöт. Војскалöн подготовкаыс да велöдчöмыс омöл. Учебнöј сборјас, лыјсыны велöдчöмјас да манервјас пöшті оз нусыны.

Коӊнітсаыс вöвјасöн ветлыс пехотакоф. Вöлыс налы колö сöмын ветлöм-мунöм вылö. Унжык кавалеріст-ыс војујтöны пехота моз-жö подöн.

Кітајса став армијасö донјавны омöлöн ставсö оз поз. Чан-Кај-Шілöн ем пыр кутана, велöдöм армија. Та вылын јона щöщ ужаліс і Фын-Јун-Ган. Сылöн армија пыщкас фістсіплінаыс зев чорыд. Нанкінса правітельстволöн команднöј составöс велöдöм да лöсöдöм могыс ем-ӊін војеннöј школа да војеннöј академија. Бура подготовітöма öткымын частјас манчжурскöј војскалöн.

Сіјö подготовітöм частјасыс гöгöр котыртчöмаöс медалöм јöз.

Кущöм олöмыс кітајса салдатјаслöн? Салдатјас тöлысса ужалан дон востöны 10-12 шајтöн тöлыс сојöмјуöм арталöмöн і быдöн. Казна тöдö сöмын салдатјаслы жалованӊö сеталöм, сесса на понда тöждысöм абу. 10-12 шајт вылö кітајса салдатлы лоö војны-јуны, да ем-кö гортас семја, щöщ лоö вердны семјасö.

Гусаöмјас, грабітöмјас, рöзбојӊічајтöмјас да местнöј олысјасöс салдатјасöн лічкöм быдлун паскалö.

Кöмкот-паскöм салдатјаслöн омöл. Классöвöј сознаӊӊö зев ічöт, зікöз лічкöмаöс. Щöкыда кітајса салдатјас пышјалöны мјанладорö.

Мукöд государствоса капіталістјасöн отсаötöг ас костас зыкыс Кітајса армијалöн выныс оз сузы, јона ічöт Гöрд армија дорыс. Сöмын војнакö лыбас, кітајса армијалы отсаласны техникаöн даj јöзöн капіталістјас.

Парҭіјалӧн уҵ da олӧм.

Кулӧмдін партјачејкаса уна шӆенјас вескыдвыв песовчалӧмаӧс.

Кулӧмдінса партјачејка урокјас вылын чорыда бостчам вескыдвыв кежысјаскӧd тышкасны. Пыртам колхозјасӧ гӧӆа da шӧркоdфема олыс креҭанаӧс, вӧтлам сес кулакјасӧс. Чорыда нуӧdам классӧвӧј віҳ, dорјам батракјасӧс da гӧӆа олыс креҭанаӧс, dугdывтӧг быd уҵын тышкасам кулакјаскӧd. Бурмӧdам парҭіјалыс вескӧdлӧм став уҵын,

Кулӧмдінса партјачејка відлалӧм-весалӧм—петкӧdліс зев гырыс ӆеӆучкіјас, medсасӧ вескыдвылӧ кежӧмјас.

АБУ КЫСКЫЛӦМАОС ПАРҬІЈАӦ БАТРАКЈАСӦС dА ГӦЛ КРЕСҬАНАӦС.

Сеӆҭабр 8 лунсаӆ ӆеdфеӆса дырҵык муніс ВКП(б) кулӧмдінса јачејка відлалӧм-весалӧм. Проверка петкӧdліс: јачејкаас da ӧтка шӆенјас костын вӧлӧма зев уна ӆеӆучкіјас, medсасӧ парҭіја тујвіҳ вылыс бокӧ —вескыdвылӧ кежӧмјас.

Јачејкаыслӧн составыс веӆ ыҵыd—56 морт, на піыс: 41 шӆен da 15 каӆdidат; ВЛКСМ-ын 6 шӆен, 8 нывбаба. Сотсіаӆнӧј положеӆнӧ серҭі: 7 робочӧј da батрак, 30 креҭаӆін da 19 служашщӧј. Уҵнуӧdӧм куҳа-кӧ віҳӧdлам, лоӧны: робочӧјјас 2 морт, 9 креҭаӆін da служашщӧјјас 45 морт. Стаж серҭіыс јачејкаас со кущӧмӧс: 1917 - 1921 восаӆ 9 морт, 1922 - 1923 восаӆ 3 морт, 1924 - 1926 восаӆ 5 морт, 1926 -1927 восаӆ 13 морт, 1928 восаӆ 9 морт da 1929 восаӆ парҭіјаын 2 морт.

Та куҳа тыdалӧ, јачејкаын еща нывбабајас, вывті еща шӆеныс, коdі уҵалӧ произвоdство вылын, оз тыdав јачејкаыслӧн уҵыс робочӧјјасӧс, батракјасӧс da гӧӆ креҭанаӧс парҭіјаӧ кыскӧм куҳа.

Кулӧмдінас сӧмын ӧті јачејка, сыпӧnda јачејкалӧн зев уна пӧлӧса уҵыс: креҭана пӧвсын, сеӆскӧј da рајоннӧј учрежdеӆнӧјасын ем кык с/х коммуна da ӧтік арҭеӆ, ӧні орга́ніізујтчіс ӆеспромхоз. Сферт таҳікnad јачејка ез вермы бура da ӆучкі вескӧdлыны став уҵнас, уна уҵјас вунӧdавлӧма.

Јачејкалӧн абу вӧлӧма произвоdственнӧј установкаыс. Воҳӧ комісіја щӧктіс јачејкасӧ јукны кујім пеӆӧ; лӧсӧdны јачејкајас: коммуна бердӧ, ӆеспромхоз бердӧ da коӆны ӧті сеӆскӧј јачејка.

Кыҳі мунлӧма јачејкалӧн чістка кежлӧ лӧсӧdчӧмыс? Нуӧdлӧмаӧс быd сіктын бедӈатскӧј собраӈӈӧјас, кӧні сорӈітлӧмаӧс чістка нуӧdан могјас јылыс da ӧтка шӆенјас јылыс, сіҳ-жӧ пуктывлӧмаӧс сорӈіјас такуҳа мукӧd собраӈӈӧјас вылын. Поҳӧ шуны, мај гӧӆ da шӧркоdфема олыс креҭана сіҳ-жӧ служашщӧјјас чістка нуӧdӧм куҳа могјас јылыс унҵыкӧныс кывлісны. Мијан ногыс тајӧ зев-на еща, сӧмын ӧтар бокыс. Јачејка абу нуӧdлӧма такӧd ӧтщӧщ парҭіјаӧ вылӆ шӆенјасӧс вербујтан уҵ батракјас da бедӈакјас піыс. 1929 во чӧжӧн парҭіјаас абу бостлӧмаӧс ӈӧтік мортӧс.

Јачејка абу кужӧма, абу вермӧма јітны чістка нуӧdан могјассӧ парҭіјаӧ вербујтан уҵкӧd.

фІСТСІПӆІНА ВӦЛӦМА СЛАБ. АСКРІҬІКА МУНӦМА ОМӦӆА.

Бостам-кӧ пыщкӧсса олӧмсӧ јачејкалыс, тыdовтчӧны сещӧм торјас: емӧс шӆенјас, кодјас прамӧја оз-і волыны собраӈӈӧјас вылӧ, волӧмаӧс ӧтка шӆенјас, кодјас вогӧгӧр-ӈін абу мынтывлӧмаӧс шӆенскӧј взносјассӧ, јачејкалыс індӧdјассӧ мукӧdыс абу кывзылӧмаӧс, абу нуӧdӧмаӧс олӧмӧ. Поҳӧ шуны: **фістсіпӆіна кулӧмдінса јачејкаын вӧлӧма вывті омӧӆ. Кывзыстӧгыd da быdӧн лы асныр́ӧн уҵтӧ нуӧdӧмnad ылӧ он вермы мунны.**

Колӧ тӧdны быdӧнлы: парҭіјнӧј фістсіпӆіна колӧ лоны зев чорыd, парҭіјалыс шуӧмјассӧ колӧ олӧмӧҳ нуӧdны ӧdјӧ da ҳік (стӧч) шуӧм серҭіыс **„чорыda нуӧdны партфістсіпӆіна—medвоҳҳа мог быd шӆенлӧн da быd парҭіјнӧј організатсіјалӧн» (устав куҳа).**

Кыҳі јачејкаыс нуӧdӧ аскрітіка? Секретарыс аслас dокладын вӧлі шуӧ: „Аскрітіка нуӧdсӧ, ӆеӆучкіјас петкӧdны кыскыссӧ насеӆеӈӈӧ, воҳмӧстчӧмыс medсасӧ тыdалӧ нывбабајаслӧн“. Јачејкасӧ відлалӧмыс петкӧdліс, мај секретарыслӧн шуӧмыс абу вӧлӧма збыӆ. Комісіја adҳіс: воҳмӧстчӧмыс уҵалыс јӧзлӧн, medсасӧ батракјаслӧн da гӧӆ креҭаналӧн оз-на пыdфі пуктыссы. Ӆеӆучкіјассӧ віставлӧмыс - індавлӧмыс собраӈӈӧјас вылын овлӧ, сӧмын ӆеӆучкіјассӧ бырӧdӧмыс вывті еща. Јачејкаыс вывті омӧӆа „кывзылӧма ӧтка шӆенјаслыс da уҵалыс јӧзлыс індӧdјассӧ, шуасӧмјассӧ. Аскрітіка ӧнӧҳ-на абу парҭіја індӧdјас-куҳа јачејка гӧгӧрвоӧма, ӧнӧҳ-на емӧс сещӧм сорӈіјас: „кодӧскӧ-кӧ кӧсјан крітікујтны, колӧ воҳвыв мӧвпыштны, колӧ волыны сорӈітны парткомӧ“. Вывті-на уна мӧda мӧdвылӧ dӧверајтчӧмыс (семейственность) da уҵсӧ еща відлалӧмыс, уҵ нуӧdӧм-куҳаыс крітікујтӧмыс.

Тащӧм аскрітіка нуӧdӧмnad проверка dырјі петіс парҭіја тујвіҳыс зев уна бокӧ кежӧмјас, кодјас вылӧ воҳвыв јачејка абу віҳӧdлӧма. Колӧ чорыda кучкыны семејсвенностлы, сетны тај аскрітіка паскӧdны.

Быd шӆенлы колӧ тӧdны da кужны олӧмӧ нуӧdны парҭіјалыс шуӧмјассӧ, колӧ, medым быd шӆен уҵалыс јӧз костын верміс нырщікавны, ас бӧрсыс најӧс кыскыны-нуӧdны. Колӧ, medым олӧмсыс коммуӈіст ез коӆ, medым быd шӆеныс верміс стрӧітны выӆ олӧм—сотсіаӆізм. Сіҳ-кӧ, вежӧр кыпӧdан уҵ—**партвоспітаҭеӆнӧј уҵ вывті колана уҵ.**

Проверка петкӧdліс, мај тајӧ уҵыс јачејкаын ҳік бӧрӧ коӆӧма, абу ӆучкі мунлӧма. Та понda полҭіка боксаӆ тӧdӧмлуныс шӆенјаслӧн вывті-на улын. Емӧс шӆенјас, кодјас мӧвпалӧны оз парҭіјеч моз, оз тӧdны парҭіјалыс ӧніја гырысҵык могјассӧ.

ЈӦЗ КОСТСА УҴ ЈАЧЕЈКАЛӦН ОМӦӆА ТЫdАЛӦ. ГӦЛ КРЕСҬАНАӦС dОРЈӦМ АБУ.

Общественно-массӧвӧј уҵ јачејка нуӧdлӧма, сӧмын тајӧ мунлӧма абу быdлунја уҵӧн, сы понda уҵалыс јӧзсӧ јачејка озна вермы ас бӧрсыс нуӧdны. Сесса јачејкаыс оз-на куж јітны јӧз-костса уҵсӧ medса гырыс овмӧс da політіка нуӧdан могјаснас.

Тајӧ тыdовтчӧ medсасӧ вӧр леҳан уҵad. Ӧнӧҳ-на јачејкаас оз тыdав вӧрлаӈ бергӧdчӧмыс, вӧрлеҳысјас dінын быdлунја уҵалӧм, век-на коӆан војас-моз вітчісӧны вылысаӆ ӆічкӧм. Ем решеӈӈӧјас сеӆҭабр тӧлысын заводітчыны вӧр леҳны, сеӆҭабрыс коӆ-ӈін, а кулӧмдінса јачејка ӈінӧм на абу вӧчӧма, вӧр леҳысјас dінас абу-на петалӧма. Колӧ-ӈін вӧр леҳны, а лӧсӧdчӧмыс вӧрлеҳыс аппаратыслӧн вывті-на омӧӆа мунӧ.

Став уҵсӧ јачејкалыс колӧ јітны вӧр леҳан уҵкӧd! Став вынсӧ пуктыны вӧр леҳӧмӧ! котыртны da кыскыны тајӧ уҵас став уҵалыс јӧзсӧ (гӧӆ da шӧркоdфема креҭанаӧс!) **Кулакјас кыпӧdчӧмлы сетны чорыd тыш, medым padмӧdӧм da ҳугӧм насаӆ ез вермы лоны! Леспромхоз бердӧ організујтны ВКП (б) јачејка.**

Сӧветјас бӧрјысӧм dырјі (тајӧ вонас) уҵалыс јӧз унҵык вӧлӧмаӧс бӧрјысан собраӈӈӧјас вылӧ, нуӧdлӧма јачејка воҳвыв бедӈатскӧј собраӈӈӧјас. Поҳӧ шуны, воҳӧ мунӧм ем, бокысаӆкӧ віҳӧdан. Пыdӧҵык-кӧ віҳӧdлан, јачејка абу вермӧма ӆучкі вескӧdаыны тајӧ уҵнас, medсасӧ абу вермӧма нуӧdны чорыd классӧвӧј віҳ, чуӈпырыс віҳӧdӧма классӧвӧј тыш вылас, коді вӧлӧма сӧветӧ бӧрјысігӧн. **Ӧті бӧрјысан собраӈӈӧ вылын нӧјтлӧмаӧс бедӈачкаӧс da вӧтлӧмаӧс сіјӧс сетыс сӧветјаслы паныd муныс јӧз.**

Јачејкасыс секретарыс тајӧс тӧdлӧма, сӧмын щӧктӧма бедӈачкаыслы муны віставны сеdственнӧј органлы. Весіг аслас dокладас та јылыс секретарыс ӈінӧм ез шулы абу віставлӧма рајкомӧ ӈі РІК-ӧ. **Бӧрјысан собраӈӈӧ вылын праваыс ӆішітӧма јӧз јурјассӧ кыпӧdӧны, бедӈатскӧј собраӈӈӧјаслыс шуӧмјассӧ најӧ провалівајтӧны бедӈачкаӧс нӧјтӧны da собраӈӈӧ вылыс вӧтлӧны, а јачејка—ӈінӧм оз тӧd.** Кујім тӧлыс ӈін колі, сӧветјасӧ бӧрјысӧмсаӆ, сӧмын бедӈачка норасӧм куҳа ӈінӧм-на абу вӧчӧма.

Кыҳі тајӧс шуны? Рочӧн-кӧ шуны, тајӧ лоӧ—**смазыванье классовой борьбы,—парҭіја тујыс вескыdвылӧ кежӧм, бедӈачка вылын нарҭітчӧм. Бӧрјакыв та куҳа лоас кывзыны суdлыс.**

Сферт, кор бәdӈачкатӧ нӧјтӧны, оз леҳны сарӈітны бӧрјысан собреӈӈе вылаd, јачејка уҳӧ da оз adҳы тащӧмторјассӧ—уҵыd бедӈакјас костаd оз вермы мунны лада. Проверка нуӧdігӧн вӧліны сещӧм сорӈіјас: „мі полам-на весіг сорӈітныd“, „міјанлы ковмас-на мукӧd пӧрајасын, кор пікӧ воан, мунны озыра олыс dінаd“. Тајӧ ставыс вісталӧ, бедӈакјас костын уҵыс мунӧ вывті-на омӧӆа, medсасӧ—омӧӆа-на пуктӧма отсӧгјас сетан уҵ (хозяйственная помощь), оз-на јачејкаыслӧн тыdав быdлунја уҵын бедӈакјас da батракјас костын.

Јачејкалы воҳӧ ковмас јоӈҵыка уҵавны бедӈакјас da батракјас костын, medым најӧ вӧлісны сеdејствіҭеӆнӧј опораӧн. Уҵсӧ нуӧdны быdлунја уҵӧн, medсасӧ med вӧлі быd уҵын пуктӧма отсасӧм

Індустріаӆізатсіја зајом разӧdӧм вывті-на-жӧ мунӧ Кулӧмдінын омӧӆа, сӧмын служашщӧјјас костын, креҭана пыщкас абу-на весіг ӆучкі петавлӧмаӧс. dыша вӧрӧмnad мі воҳӧ мунны огӧ вермӧ, колӧ ӧdҳӧdны міјанлы асланымлыс уҵсӧ, **„кыпӧdны тащӧм ыҵыd компаӈӈӧјас нуӧdігӧн став організатсіјајассӧ, лӧсӧdавны сотсіаӆістіческӧј орdфысӧм.**

Налогјас лӧсӧdігӧн јачејкалӧн вескӧdлӧмыс омӧӆа-жӧ тыdовтчӧ, ӆеӆучкіјас da классӧвӧј віҳыс бокӧ кежӧмјас емӧс-жӧ на. Сесса креҭанаӧс овмӧс серҭі лыdфӧмыd оз-жӧ-на мун кыҳ колӧ.

Вывті-ӈін омӧӆа јачејка нуӧdлӧма, поҳӧ шуны ӈӧті абу нуӧdлӧма, **јенлы ескӧмкӧd вермасан уҵ** (антирелигиозную работу). Заводітчылӧмаӧс ӧті вічко мырффыны (Кулӧмдінас куім), воҳвывсӧ прамӧј уҵ јӧз костас абу нуӧdӧмаӧс, сы понda ӈінӧм абу артмӧма. Емӧс-на јачејкаас сещӧм шӆенјас, кодјас асныс, тыdалӧ јенмыслы ескӧны, dорјӧны попјасӧс da оз сетны асыс кырымпассӧ вічко мырффӧм куҳа.

СӦВЕТ АППАРАТӦН ВЕСКӦdЛӦМ, УҴАЛЫС ЈӦЗӦС АППАРАТ УҴ dІНАС СІБӦdӦМ ЗЕВ ОМӦӆ.

Вывті омӧӆа јачејка нуӧdлӧма уҵ сӧвет аппарат бурмӧdӧм куҳа; бјурократізмкӧd da мукӧd пӧлӧс ӆеӆучкіјаскӧd вермасӧм јачејкалӧн оз-жӧ тыdав. Ӆеважӧн мунліс Кулӧмдінын аппарат весалӧм; јачејкаыс тајӧ уҵнас абу-жӧ бура вескӧdлӧма, абу воҳвыв нуӧdлӧма уҵалыс јӧз костын лӧсӧdчӧмсӧ. Бостамкӧ сесса сӧветјаслыс массӧвӧј уҵсӧ, adҳам, — сектсіјајас оз прамӧја уҵавны, вескӧdлӧм јачејкасаӆ оз-жӧ тыdав.

Ковмас јачејкалы чорыda пуктыны могӧ сӧвет аппаратӧн вескӧdлӧм, medса-сӧ уҵалыс јӧзӧс аппарат ужас сібӧdӧм-матыстӧdӧм da најӧӧс велӧdӧм: аппаратӧн вескӧdлыны, ӆеӆучкіјаскӧd вермасны. **Шуам, medым быҵ вӧлі лӧсӧdӧма РКІ сектсіја сеӆсовет бердӧ da РІК бердӧ, сіҳ-жӧ с/х сектсіја da ревізіонӧј комісіја.**

Бостам-кӧ сесса јачејкалыс вескӧdлӧм комсомолӧн, профсојузјасӧн da мукӧd общественнӧј організатсіјајасӧн, огӧ-жӧ adҳӧ буртӧрјассӧ. Оз-на јачејкаыс куж сіҳік пуктыны уҵсӧ, medым став общественнӧј організатсіјасыс отсасісны гырыс могјассӧ, кодјас сулалӧны парҭіја воҳын—олӧмӧ нуӧdӧмын. Ӧнӧҳ-на ӈекӧн оз нуӧdчы сотсіаӆістіческӧј орdјысӧм.

Колӧ јачејкаыслы выӆ-ног став уҵсӧ пуктыны, medым став уҵсӧ быd організатсіјалыс вӧлі јітӧма medса ыҵыd кӧҭајственнӧј da пӧлҭіҭјческӧј задачајаскӧd. Вӧрӆаӈ med вӧлі бергӧdчӧмаӧс ставныс!

ВЕСКЫdВЫВ КЕЖӦМКӦd ВОҲСАСӦМ ЕЗ ВӦВ.

Кыҳі јачејкаыс нуӧdӧма вермасӧм парҭіја тај вылыс бокӧ кежысјаскӧd? Воҳҳа шуӧмјас куҳаыс-ӈін тыdовтчіс,—вермасӧмыс вескыdвылӧ кежӧмјаскӧd абу мунлӧма, парҭіјнӧј тујвіҳ ҳугӧмјассӧ da классӧвӧј тышјас чорҳӧмсӧ проверкаӧҳ абу лыстлӧмаӧс јӧз сін воҳӧ петкӧdныс (смазывали). **Сіҳі поҳӧ шуны: «бокысаӆ-кӧ віҳӧdан, шы-ӈі-тӧв, пыщкӧссӧ-кӧ петкӧdлан—ӧткымылаті сісмӧ, вескыdвыв ӈурлаӈ кыскӧ»,**—тащӧм лоас чужӧмыс кулӧмдінса јачејкалӧн.

Вескыdвылӧ кежӧмјасыс јачејкаас уналаын вӧлӧма, сӧмын јачејкаыс абу кужлӧма пуктыны вермасӧм тащӧм шогмытӧмторјасыскӧd кыҳ уҵ вылас, сіҳ-жӧ-і ідеологија боксаӆыс тапонda пӧверка dырјі петіс ердвылӧ ӧтка шӆенјаслӧн ҳік кулатскӧј ідеологија (кулакјас моз мӧвпалӧм). Ӧті шӆен шуӧ: **„став креҭанасӧ огӧ вермӧ пролетаріҳірујтныd, лоӧ сотсіаӆізмad капіталізм пыр мунныd; сразу озыра олысјасӧс оз-жӧ на пов топӧdны, лоас-на уступкатӧ вӧчны,** „(Попвасев) мукӧd шӆенјас шуӧны:“ колӆектівјасad воҳвыв колӧ ӧтувтны озырҵык креҭанаӧс, Напалковтӧ бӧрјім вескӧdлыныс кӧммуна уҵнас сы вӧсна, мај сылӧн бур da ыҵыd овмӧсыс, сылӧн ем опыт, гӧӆ олысыdлӧн опытыс абу, вескӧdлыныс сіјӧ ыҵыd овмӧснас „оз вермы, оз саммы“.

Кodі сорӈітӧ таҳі, кodі уҵсӧ асныс таҳі нуӧdӧ. Бостам ӧті шӆенӧс, кodі быd боксаӆ кулакјаскӧd јітчӧма: **Попов П. d.,** парҭіјаса шӆен 1926 восаӆ, ӆеснӧј подрадщіклӧн пі, ӧні аслас кӧҭајствоыс зажіточнӧј—кулатскӧјӧ матысмӧ (меda уҵӧн віҳму уҵавлӧма), „кӧҭајствосӧ оз кӧсјы коӆӆектівіҳірујтны, кутӧ јітӧd кулакјаскӧd—ӧтчыd бостлӧма пӧрука вылӧ кужса кулакӧс, пукалӧмыс мездӧма,

Кулӧмдінса јачејкалыс вескыdвылӧ кежӧмјассӧ пӧверкомісіја парҭіјаӧ воҳӧ петкӧdіс, вескыdвылӧ муныс јассӧ чорыda вачкӧптіс (парҭіјаыс вӧтлӧмӧҳ). Кыҳ кулӧмдінса јачејкалы, сіҳжӧ став областнӧј організатсіјалы ковмас тајӧ урокјас куҳаыс велӧdны быd шӆенӧс нуӧdны чорыd классӧвӧј віҳ.

МЫЈ КОЛӦ ВӦЧНЫ ПАРТЈАЧЕЈКАЛЫ.

Јачејкасӧ відлалӧмыс da весалӧмыс Кулӧмдінын муніс medсасӧ классӧвӧј віҳ нуӧdӧм куҳа, парҭіјалыс тујвіҳ олӧмӧ пӧртӧм куҳа (ӆучкі-ӧ, вескыda-ӧ?). Кулӧмдінса јачејкаыс комісіја парҭіјаыс вӧтліс 14 мортӧс (пӧверітӧма 48 м.), сіҳ-кӧ лоі вӧтлӧма 29%, на-піыс унҵыксӧ вӧтлӧма парҭіја тујвіҳыс бокӧ кежӧмыс, кулакјаскӧd јітчӧмыс--8 морт.

Јачејка відлалігӧн da весалігӧн сетісны шыӧdчӧмјас парҭіја, пырны ӈоӆ морт (батракјас da бедӈакјас). Тајӧ зев-на еща, воҳӧ ковмас паскыdҵыка нуӧdны парҭіјаӧ гӧтӧвітан da вербујтан уҵ колӧ, medым 14 мӧрт местаас парҭіјаас пырісны кык сы мынda батрак da бедӈак—ӆесоруб.

Medса гырыс могјас јачејка воҳын лоасны:

Вор леҳан план ставнас олӧмӧ пӧртны, medым вӧлі тајӧ уҵыс јачејкалӧн—быd лунја уҵӧн da medыҵыd могӧн! Јітны тајӧ уҵгӧгӧрыс став уҵсӧ, котыртны тајӧ уҵ бердас став уҵалыс јӧзсӧ.

Овмӧс ӧтувтан уҵ—коӆӆектівізатсіја нуӧdӧм паскӧdны, вуҵјассӧ капіталізмлыс тајӧ уҵнас ӈещкыны!

Чорыd da вескыd классӧвӧј віҳ нуӧdны быd уҵын, вескыdвыв кежысјаскӧd тышкасӧмӧн da парҭіјнӧј воспітаӈӈӧ—нуӧdӧмӧн, кыпӧdны јоӈмӧdны став парторганізатсіјасӧ.

Пуктыны быdлунја уҵ уҵалыс јӧз костын, medса гӧӆ креҭанаӧс котыртны da налы отсавны! Чорҳӧdны јітӧd шӧркоdфема олыс креҭанакӧd.

Індустріаӆізатсіја коjмӧd зајом задаӈӈӧ 100% сајас тыртны.

Велӧdны, гӧтӧвітны da вербујтны парҭіјаӧ, выdвігајтны сӧвет аппаратӧ батракјас da гӧӆ креҭана костыс!

Коӆегов.

Редактсіјасаӆ: Кулӧмдінса „Выӆногӧн“ коммунаын партјачејка уҵ јылыс вӧлі печатајтӧма коӆан нумерын.

Вӧр леӡан фронт вылын.

ВӦР ЛЕӠАН УЖӦ ВЫЛӦ БЈУРОКРАТА ЄІНМӦН ВІӠӦДЫЄЈАССӦ КОЛӦ ЧОРЫДА МЫЖДЫНЫ.

ПАРТЈАЧЕЈКАЈАСЛЫ, ПРОФСОЈУЗЛЫ МЕСТАЈАС ВЫЛЫН КОЛӦ ПУКТЫНЫ СТАВ ВЫННЫСӦ ВӦР ЛЕӠАН УЖ ВОӠӦ ЈӦТКӦМ ВЫЛӦ, РЕГЫДЖЫК БЫРӦДНЫ БЫДЄАМА ЊЕЉУЧКІСӦ, ЛӦЄӦДАВНЫ УДАРНӦЈ БРІГАДАЈАС.

Јемдін рајонувса учреждењњӧјас організатсіјајас оз термаєны.

Љеспромхозлӧн уна-на абу вӧчӧма,—разјаєњіљељнӧј ужлӧшљі оз тыдав,—обсојуз контора полӧ убыткајасыє,—СХЛР сојузлӧн рабочком да пољітпроєвет оз кужны, кытчӧ єӧм воштыны,—рајісполкомлы ставыс ӡік веєкоф.

(Мијан спетскорсаӈ).

Керкајас мӧдӧны-на вӧчны, пачјас трубајас абу. Рајісполком пыр-на кӧсјӧ аслас јукӧдјас пыр кывзыны докладјас. Обсојуз контора оз тӧд, мыј вӧчны. Пољітпросвет да СХЛР-сојузлӧн рабочком, вітчыєӧны јураныс кучкӧм.

Љеспромхӧз ужавны кајны абу-на гӧтӧв, задаӈњӧ тавӧ кежлӧ сетӧма рајонлы, 545664 кер, 57000 заграӈічаӧ нуан шпал, сы піыє 11000 „дєсатка“ да 47000 „шестерка“, русскӧј шпал—107000, баланс—26000 кб.м., пропса 6000 кб. м. да 15000 кб. м. пес. Ужыс кутас мунны Часса, Јемдінса, Зӧвєӧртса да Турјаса вӧр леӡан участокјасын.

Аслас љеспромхозлӧн кутас ужавны 5 трактор, сеєса обозын 120 вӧв. Тракторјас кутасны ужавны 84 кварталын (Јемдін-Ыб мӧдлапӧв гӧгӧрын). Вӧвјас абуӧє-на, поӡіс-ӈін єкӧ најӧн ужавны заводітны да. Тракторлы ветлан туј вӧрад оз-жӧна лӧєӧдны. Пыр відчсӧны іӈжеӈерӧс Коміљес прављеӈӈӧсаӈ.

Вӧр керкајас стрӧітны таво колӧ вылӧс 90-ӧс, важсӧ лӧєӧдны 66 карка. Заводітӧма вӧчны вылӧс 40-с, лӧєӧдны важсӧ 25 Ешталасны тајӧ лунјасӧ.

Вӧр керкајас воӡжык лӧєӧдӧны сіјӧ дєљанкајасӧ, кӧні кер пӧрӧдӧм да кыскалӧм лоӧ торјӧн. Мукӧдсӧ ковмас вӧчны кер леӡыєјаслӧн ужавны петігӧн аслныс. Таво керкајас вӧчӧны кос вӧрыє, лоӧны-і уӡ вӧрыє.

ужалыєјасӧс медалӧм мунӧ омӧља-на. Медалӧма От єеӡсовет улыє Турја участокӧ 100 морт. Турјаын лӧєӧдчӧмаӧє петны вӧрӧ 40 морт. Воӡӧ јуӧрјас абу-на.

Паскыда **сӧрӈі вӧрӧ мунӧм куза** јӧз воӡын ез-на вов пуктӧма. Колдоговорјас местаӧ ӧніна воісны. Коміљес прављеӈӈӧсаӈ вынєӧдӧм растсенкајас ужалан дон јылыє ӧніӧӡ-на абуӧє.

Ыжыд-ӧ лоӧны ужалан нормајас, сіӡ-жӧ абу. Абу-жӧ-і рӧшщӧт вӧчан да бостан квітанціјајас. Вӧр керкајасӧ мыссан дозјас, кӧрт пачјас, ӧтвылыє сојан-јуан пуны пӧртјас, щајӈікјас оз тырмыны. Коператівјасын кујлӧны кӧрт ӡістјас, но сеє ӈекод абу думыштлӧма вӧчӧдны кӧрт пачјас. Коміљес шуӧ, вӧр керкајасӧ пӧ лӧєӧдӧма ыставны 500 апѣечка, даj на-піыє унаӧє-ӈін мӧдӧдӧма местаӧ, сӧмын местаад абу-на волӧма. Пілајас, лӧдӧма јуӡ тӧлысын, а ӧнӧӡ-на локтӧ. Оз тӧдны мыјла сещӧм дыша вӧрӧ Коміљеслӧн снабжеӈӈӧ јукӧдыс. Воӧма сӧмын 4 јашщік чер.

Мукӧд організатсіјајаслӧн лӧєӧдчӧмыс сещӧм-жӧ. Обсојуз конторајас ӡеспромхоз щӧктӧма лӧєӧдны вӧрӧ 9 ларӧк. Контораӧн заведујтыє Козлов јорт пырна дорлаєӧ, кыӡ мыј тајӧ?

—Med єкӧ кооператсіја ез-во убыткаӧ. Шуӧ, 9 ларок-тӧ лӧєӧдны ог вермӧ, лоас сӧмын кујімӧс вӧчны, а мукӧдлаас доддӧн кыскалам тӧварсӧ.

Кущӧмжык да унаӧ лоӧ торјӧдӧма тӧварјас, јуалан-да шуӧ.

—Мыјкӧ ӧд лоас-жӧ. Щај, сакар, шыдӧсјас, чері, јај, выј, табакјас, істӧг, сов да мыј-да.

Кооператівјаслӧн лӧєӧдчӧм оз-на мун, кӧсјӧны-на ыставны гіжӧдјас, кодлы петны вузасны вӧрӧ. Јӧз костыє јај-выј ӈӧбӧм пошті оз мун. Кооператівјас ӧткажітчӧны єуртӧм да вывті ыжыд дон јӧзсаӈ корӧм вӧсна.

Пољітпросвет да сојузлӧн рабочкомыс кыв-на абу шулӧмаӧєкыӡі нуны јуґдӧдчан уж вӧр керкаын да ӈеграмотнӧјјасӧс велӧдӧм куза. Смета сеґті ем 300 шајт сӧм. Рабочком оз-тӧд кыӡ мыј јукны, да кущӧм ногӧн, код пыр нуӧдны велӧдӧмсӧ.

Комі газет локтӧ 25 екз., даj сіјӧ рабочкомас-і кујлӧ віӡӧдлытӧг да лыддытӧг.

Сојузын шљеныс лыддыєӧ 1050 морт, да уналы-пӧ-ӈін ковмас єылӧдны панапіда—ӈекущӧм уж вылын аснысӧ оз петкӧдлыны-да. Рајонувса пољітпросветлыє-кӧ јуалан, кущӧм індӧдјас лоі сетӧма сіктса јуґдӧдчан учреждењњӧјаслы кер леӡӧм уж нуӧдӧм куза, РІК-бердса сотсіаљнӧ культурнӧј јукӧдын јуралыє Козлов шуас: „Ыінӧм-на ез вӧв сещӧм могјас јывсыд думыштлӧма“. РІК абу-жӧ тајӧ могјас кузаыс аслас заседаӈӈӧ вылас доклад кывзылӧма да ӈекодӧс бокас абу тојыштлӧма,- med вӧрӡасны.

Вӧрлеӡны петыєјас луныє лун содӧны.

ШОЈНАТЫ (мијан кор-саӈ) Шојнатӧ Рајонын Вӧрлеӡны петыєјас луныє-лунӧ пыр содӧны. Сеӈтабр 27 лун кежлӧ петӧма вӧрӧ 239 морт. Местајас вылын лӧсӧдчӧмаӧє омӧља. Тајӧ лунјасӧ медалӧма 52 мортӧс Одыбыє, 70 мортӧс Важкуаыє. Пезмӧгсајас кајісны воӡ мукӧдлаыє сеґті 70 морт. Уналаыє ӈінӧм ӈекущӧм лыдпасјас абуӧє (Руч Вісер), Сіктјасын быдлаын заводітӧма нуны сорӈіјас, медым пыр-жӧ петны вӧрӧ.

Комсомољечјас організујталӧны бріґадајас.

(Мијан корр-саӈ).

Ѣебра (Віӡін рајон). Вӧр леӡан уж мунӧ наӡӧн. Робочӧјјасӧс медавлӧма сеӈтабр 23 лун кежлӧ пӧшті ез-на вӧв заводітлӧма, сӧмын комсомољечјас воӡмӧстчӧмӧн лоі організујтӧма бріґада 18 морт колкоӡӈікјас піыє. Најӧ кӧсјӧны кајны вӧрӧ окѣабр 1-ја лунӧ.

Ӧні комсомол бара заводітіс організујтны јачејка бердӧ бріґадајас. Сеєса шуісны быд комсомољечлы быѣ кајны вӧрӧ.

Кулакјаслӧн вӧр леӡан уӡлы паныд сувтӧм.

Муртса-на вӧрӧ ужалыєјӧс медалӧм заводітчіс, а кулакјас, да озыра олыєјас лептӧны-ӈін јурсӧ. Отјын корӧны ӈаӈӧн 35 прочент. Арабачын сіӡ-жӧ. Јемдін уісполкомса важ управдел Суворов В. Јак., да госторгса важ прікадщік Суворов G. шуаєӧны ӈекод-пӧ таӡнад оз мун.

Вӧр ужалӧм заводітчіс. Јемдін рајонувса учреждењњӧјаслы да організатсіјајаслы кад-ӈін чорыджыка бостчыны ужӧ. Тырмас-ӈін ӈужмасны. Колӧ ѣеспромхозлыє ужсӧ збыльыє вӧрӡӧдны воӡӧ да бырӧдны індӧм ӈеӡучкіјассӧ. Чорыда сувтны вӧр ужалӧм могјасӧ сіктса вӧӡмӧстчыє да ужалыє јӧзлы, топӧдны вомсӧ кулакјаслыс, med ез торкны вӧр леӡӧмсӧ. **Ч-н.**

ЊОБДІНЫН ВӦР ЛЕӠІГ КЕЖЛӦ ЛӦЄӦДЧӦМ. Быд єіктӧ індӧма торја уполномоченнӧјӧс.

Парѣіјечјас, комсомољечјас да профсојузӈікјас асланыс ӧтувја чукӧртчылӧм вылын шуісны кыӡ-мыј поӡӧ ӧдӡӧдны кер леӡан уж. Сымогыє быд сіктӧ індісны торја уполномоченнӧјӧс, kodi і пондас нуны ответственност сіјӧ сіктас вӧрлеӡан уж ӧдӡӧдӧм куза. Чукӧртчылӧм вылын medјона сорӈітісны, кущӧм могјас сулалӧны шљенјас воӡын ӧнија кадӧ. Ӧтікӧ, ӧні мијан воӡын сулалӧ ыжыд мог—сіјӧ нуӧдны тыш озыр јӧзкӧд, кулакјасӧкӧд, подкулачӈікјасӧкӧд, кодјас кӧсјӧны падмӧдны кер леӡӧм ужсӧ да нуӧдны сорӈі med єкӧ ужалыєјас оз кајны вӧрӧ. Сыкӧд щӧщ заводітны організујтавны произвоdственнӧј совещщаӈӈӧјас, буржыка тӧдмӧдны ужалыєјасӧс кольєкѣівнӧј договорӧн. Сіӡ-жӧ шуісны зільны організујтны кӧѣ ӧѣі прімернӧј кольєкѣів, вӧрын ужалыєјас пӧвсын, заводітны лӧєӧдны постојаннӧј кадр кер dорын ужалыєӧс. Нуӧдны сорӈі јӧз костын, med єкӧ воӡжык заводітісны ужавны кер dорын da с. в.

Ӧні колі сӧмын шуӧмторјассӧ регыджык пӧртны олӧмӧ.

Рочева.

Лӧєӧдчӧм ӧдӡіс.

Лӧкчім вожын коміљеслӧн јона ӧдӡіс кер леӡіг кежлӧ лӧєӧдчӧм: уналаын-ӈін помаєіс ју весалӧм, вӧчалӧны вӧр-керкајас, сіктјассаӈ муналӧны вӧрӧ.

Выль греб.

Мӧдыє med оз ло тащӧм ӈеӡучкіјасыс.

Август 1-ја лунсаӈ вісерса вӧрлеӡан рајонын „Сӧрd-јоль“ местаын воєсісны прijомщікјасӧс велӧдан курсјас. Велӧдчісны 98 морт, Велӧдчан кад вӧлі арталӧма 450 час кежлӧ, сӧмын лоіс помавны воӡжык: ѣок тујтӧм вајастӧ јуісны да унаӧн вісмісны кыӈӧм вісӧмӧн (дієінѣеріја). Та понда-жӧ ез-ло ветлӧм Сыктывкарӧ вӧр пільтан заводӧ экскурсіјаӧн. Сеєса курс вылӧ уна сіктсаӈ ез ыстывны велӧдчыєјассӧ (Керчомја, Пезмӧг, Ѣереваннӧј). Та вӧсна курс вылын јӧзыс ез вӧв тырмымӧн (шуӧма вӧлі велӧдны 150, вӧлісны 98).

Тащӧм курсјас уна бур сетӧны. Сӧмын воӡӧ колӧ med—тащӧм ѣокторјасыс воӡӧ ез вӧвны: паѣератӧмла ӈекӧн овны, абу ва, оз тырмыны велӧдыєјас.

В. Завјалов.

Ѣурӈін ӧдва вӧрӧ.

Мордінын (Сыктыв рајон) коміљес конторааыє-кӧ кущӧмкӧ продуктајас кутан бостны арѣельӧн морт dас, тырмас лунтыр.

Контораын ужалыє Ѣурӈін ӈӧѣі оз тырмаєі, век мыјкӧ аслас ӈігајасӧн вӧдітчӧ. Кресѣанаыд мургӧны-жӧ єкӧ-da, веєшӧрӧ.

Выль греб.

Озырјас ылӧдлӧны вӧр леӡны медаєыєјасӧс.

Ѣеткаын (Луз рајон) мунӧ вӧр леӡыєјасӧс медалӧм. Быд сіктын чукӧртчылӧмјас вылын кресѣана шуӧны кајны быдӧнлы вӧрӧ da зіла ужавны, 100% вылӧ тыртны задаӈӈӧ. Ужалан дон dінӧ 10% ӈаӈ сетӧм ошкӧны, сӧмын ӧѣі озыра олыє **Попов Ӧль. Мітр. быд пельӧсын увгӧ, повѣӧдлӧ щыг кулӧмӧн, бӧбӧдлӧ гӧль јӧзӧс.** Поповӧс быд омӧль тор увгӧмыє (med јонасӧ віӡму јуклӧмыє) вӧтлісны-ӈін служітаніныє, даj сојузыє, сӧмын тајӧн Попов ез тупкы вомсӧ da нӧшта-на јона мӧдіс торкавны Сӧвет ужлы. Kodi тајӧс кӧрт вомалас.

dубіна.

Матыєтам ѣесаппарат ужалыє јӧз дінӧ.

Щӧктам јонжыка пыдді пуктыны вӧр бердын ужалыє робочӧјјаслыє сорӈіјассӧ, корӧмјассӧ да вӧзјӧмјассӧ.

Кер dорын ужалыє воjтыр асланыс чукӧртчылӧмјас вылын зев чорыда быд боксаӈ відӧны Коміљеслыє da мукӧд „ѣесјаслыє“ ужалан ногјассӧ, налыє служашщӧјјассӧ. Гӧгӧрбок чорыда кріѣікујтӧны планјассӧ, вӧр леӡіг кежлӧ лӧєӧдчан ужсӧ, кер леӡӧм-кылӧдӧмсӧ, сотрудӈікјаслыє бјурократалӧмсӧ da с. в. Medвојдӧр робочӧјјас норасӧны сетыє, мијанлы-пӧ **ӈекор ӈекод оз вісставлы кыӡі-мыј ужалӧ Коміљес**, кытчӧ, уна-ӧ, кущӧм donӧн сылӧн мунӧ вӧр; кыӡі-мыј ӧткымын рајонјасын, участокјасын ужалӧны da с. в.

Адміӈістратсіја ѣесучастокјасын полӧны сӧлӧмсаӈ рабочӧјјасӧкӧд сорӈітны. „da“ da „ӈет“, ѣібӧ „не знаю“ шуӧны, кор јуалан, мыјла таво вӧрлеӡан задаӈӈӧыс тащӧм ыжыд. Правѣеӈӈӧ-пӧ-таj щӧктӧ-а. Правітельствоӧн сетӧм індӧдјаснас ѣесаппаратын ужалыєјас ӈекущӧма оз тӧдмӧдны ужалыє јӧзӧс, веєіг асныс ӈінӧм оз тӧдны. Ӈекод ӈекущӧм газет оз суӡӧдны, ӈемтор пӧшті оз лыддывны, классовӧј віӡ прамӧја оз гӧгӧрвоны. Тајӧ адӡӧны ужалыє воjтыр da налы сін воӡас і шуӧны, со-пӧ-таj, ті, веєіг онӧ тӧдӧј правітельстволыє чорыд классовӧј віӡ нуӧдӧмсӧ. Тащӧм політіческӧј грамотанад, тащӧма классовӧј віӡ тӧдӧмнад, ѣерт, зев уна ӈеӡучкіјас лоӧны. Участокјасын јуралыєјас da налӧн старшӧј da padовӧј прікадщікјасыс, быѣѣӧ, ӈемтор тӧдтӧг ужалӧны, задаӈӈӧ олӧмӧ пӧртӧны. Вермасны-кӧ—ладнӧ, озкӧ—сіӡ-жӧ. Став уж вылас віӡӧдӧны каѣеннӧја.

Со кыӡі најӧ сорӈітӧны робочӧјјастӧ медалігӧн:

— Кучыєан-кӧ бур, он-кӧ—мукӧдӧс кутам медавны da бӧрнас ачыд-жӧ ме dорӧ воан,—шуӧ Пожӧгса ѣесучастокын јуралыє Бобыльов. Собраӈӈӧјас вылад-кӧ пондасны робочӧјјас пінаєны da быдєама тор јуаєны, Бобыльов петас сеє da кущӧмкӧ дӧва орdӧ мунас „чај јуны“. Сені і став разјаєніѣельнӧј ужыс сылӧн.

Быд во сјездјас, пленумјас вӧлі шулӧны, сеӈтабр тӧлысынпӧ вӧр леӡӧм заводітны, сӧмын быд во ѣекабрӧӡ вӧрӧ петыє оз овлы. Таво сіӡ-жӧ. **Став выныс сплав вылӧ мунӧма, а лӧєӧдчан уж вылӧ віӡӧдлӧмаӧє зев омӧља.** Ӧнӧӡ лӧєӧдчан ужсӧ программа сеґті олӧмӧ пӧртӧма сӧмын 15-20%, а срокыс важӧн-ӈін колӧма.

— Бара пачјасыд мӧдасны тӧв-чӧж щынӧдны, керкајасыд лоӧны кӧӡыдӧє, ѣок руа, тујјасыд омӧльӧє, јујасыд лӧптӧє,—шуаєӧны ужалыє воjтыр чукӧртчылӧмјас вылын. Ӧні аппарат реорганізујтчӧ, служашщӧјјас шојтчӧны, веєшӧрӧ лунвојколѣлӧдӧны.

dоговорјас, программајас, растсенкајас јылыє ӈекӧн ӈекущӧм сорӈі абу-на панлӧмаӧє, сӧмын ӧѣі Керчомјаын da Вочын вӧлӧма та јылыє ӈеуна сорӈіјас. Зев уна пӧрјаєлӧмјас вӧлӧма мывdінса рајонын јуралыєлӧн Таратінлӧн. Сіјӧ договортӧг воjтырӧс ужӧdавлӧма, жын dон налы мынтывлӧма. Сы вӧсна ужалыєјас јона еѣаєӧны. **Таво 10% ӈаӈ сетӧм кузаыд бара ыжыд сорӈіјас јӧз костын кыптасны.** Уна воjтыр кӧсјӧны вӧрӧ прӧмышѣајтны мунны. dрӧб, порок јона зев бостаєӧны. Колан воjасӧ маєльеӈіча dырjі ужалыєјаслы ӈаӈ codтӧмыд da мукӧд тор зев уна ӈеӡучкі вӧчісны. Воjтырыд јона kodӧс-єурӧ таыє і маѣалӧны. „Мӧдыє оз-жӧ бара ков вӧчны таӡі“—шуӧны. Нӧшта уна-на быдєама ӈеӡучкісӧ вісставлӧны.

d. Санко.

Бурсылыєјас, сектантјас разӧдӧны быдєама ѣоксӧ. „Јенсаӈ“ пісмӧјасӧн ылӧдлӧны ужалыє јӧзӧс.

Комі муын ӧтар мӧdар пемыд пельӧсјасын поздыєӧмаӧє чукӧрјас. Најӧ кыӡ-мыј вермӧны зільӧны кыскыны ас dінаныс пемыд ужалыє јӧзӧс. Сӧмын сещӧм пемыд јӧзыд еща-ӈін кутіс лоны. Унжыкыс-ӈін тӧдӧны кущӧм ѣок вајӧны бурсылыєјас, кытчӧ најӧ сінӧны.

Со селькор „Перӧ“ Мыссаӈ јуӧртӧ:

Бурсылыє сектант чукӧрын распінајтчӧны јевангельѣӧ воӡын, ӡатјӧдлӧны морӧсӧ кулакӧн da шуалӧны:

— Сӧмын мі пырамӧ рајӧ. Асныс бӧрѣінас јуӧны, развратѣічајтӧны. Та вӧсна ӧѣітӧг вісӧны ѣок вісӧмӧн da разӧдӧны сіјӧс јӧз пӧвсӧ.

Мысын мертвеӈӈікјас оз буржыка таыс овны. Сещӧм-жӧ разврат, јуӧм, вісӧм. Тащӧм торјассӧ сіктса воӡмӧстчыє воjтырлы колӧ паскыда јӧзӧдны.

Гыбад сіктын (Ыб) мудержыкӧс баптістјас. Асныс бурсӧ петкӧдлыны ӈінӧм da лӧєӧдӧмаӧє (ѣерт асныс лӧєӧдісны) „јенсаӈ пісмӧ“, сіјӧн чуркјӧдчӧны быд паныдаєыєлы, со-пӧ, јен кӧсјӧ воны біја зерӧн, вежны мулыє чужӧм бансӧ (светопреставлеӈӈӧ), кајітчы кытчӧӡ абу сор, ѣок мијан dінӧ. ѣерт, пырасны, кыӡ оз. Сӧмын оз Ыбчіыд.

Бібљіографија.

„Комі му“ журнал ез-на ло бојевöј парҭіјнöј журналöн.

Воӡкыв.

16-17 № „Комі му“ журналын первöј ӆіст бокын гіжöма ВКП(б) Обком бјуролыс резоӆутсіја асјывсыс. Сені ем тащöм места: „Комі му“ не сумел усвоить направление боевого политико-экономического партийного органа и в своей практике слабо соответствовал задачам и потребностям текущей работы областной партийной организации, что интелегентский язык, с частным употреблением узко специальной терминологии делал журнал малодоступным даже партийному активу“... Тащöм кывјас бöрад колö-ӈін вöлі редактсіјалы мöвпыштлыны журнал бурмöдöм јылыс, колö вöлі резоӆутсіјасö коментіруӆтны, колö вöлі вісставны кыӡі најö кöсјöны пöртны олöмö Обкомлыс шуöмсö.

Мöдарсаӈ—кывјыс вывті сöкыд, он гögörво, мыј кöсјöны вісставны. Со колöкöögörвоö: „жалка, убога и ограничена „национальная культура“, при росте интернациональных хозяйственных связей и единой интернациональной культуры все более обнаруживающая свое дальнейшее принципиальное идейное родство с печальной реакционной идеей „культурно национальной автономии“. Тащöм местаыс журналса статҭајасын зев уна, мукöдлаас јуртö жуögöдлыкöт ен, он іögörво.

Кој мöд тор—ем сещöм „опечаткајас“, кодöс прöсҭітны оз поӡ. „Рождается коми комсомол“ (5 л. б.) бураkö гіжысыс таво свет вылас чужöма; комсомол таво арнас пондас 10 во тыран јубілеј празнујтны, а сіјö гіжöма „рождается“. Фівö кутö, кыӡі верман 10 во уӡны. Мöдлаын гіжöма... „Ленинская национальная политика революционно развивает прогрессивную черту развитого капиталистического общества“. Гіжöма тајö кывјассö Попов М. І. (обпланын јуралыс, помаліс комвуз). Кодöскö, бураkö, пöрјавны кöсјö. Вунöдöма, кыӡі Лењін тышкасіс ӆегаӆнöј марксістјаскöд, кор најö вöлі шуöны, колö-пö пріспособітчыны капіталізм дінö, сіјö петкöдö Росгіјаöс хöӡајство колöмыс, вöтöдö воӡö муныс капіталізм странајасöс. Лењін шуліс—тащöм уӡ вöчасны асныс капіталістјас, марксістјаслы колö течны революсіјаöн весköдлыс партіја.

Тајö ставыс посні торјас—мед гырыс öшыбкаыс кык статҭаын: передовöјын „За об'единение Коми трудящихся“ да М. Попов статҭаын—„О национальной политике пролетариата и интернатциональном воспитании трудящихся“. Тајö кык статјасö мі і кутам раӡбірајтны.

Планлыс мог вісталігöн весkыдвыв песовтчöма.

„В основе этих целей и планов у нас лежит изучение местных условий и особенностей, **выявление процессов происходящих и долженствующих произойти в будущем**“ (8 л. б.) со-öд кущöм мог план воӡад пуктöмаöс—план сöмын петкöдлö, мыј вöчсö овмöсын да кутас вöчсыны; тащöм могкö план воӡад кутас сулавны, плансыд ӈектор. План кутас вісöдны да гіжны, мыј вöчсö овмö сын, а овмöс вежöм план воӡын оз сулав. Планын медыӡыд індöд, задаӈӈö, а планлöн задаӈӈö овмöс вежны, течны сотсіалізм. Вісöд та куӡа „Правда“ газетыс (207 № таво сеӈҭабр 8 лунса) Лењӈҭјевлыс статҭа „К характеристике советской экономики“. Кыӡі Лењӈҭјев Бухарінлы індö сҭіхіјносҭ воӡын копрасöм, сіӡ-жö „Комі му“ пісö-кокнас копрасö сҭіхіносҭ воӡын.

Лењін вылын іӡфевајтчöны.

Попов М. І. аслас статҭаын кöсјöма асö петкöдлыны зев учоннöј марксістöн, став статҭасö тыртöма Лењін гіжöмыс цітатајасöн. Пöді мöвпаліс гіжігас: „унӡык цітатанад статҭатö быдöн бурöн шуасны, öшыбкаыд оз-ло“. Мöвпавныд поӡö да таӡі Лењін гіжöдјас вылад относітчыныд оз поӡ. Öд Попов ставсö öтіклаö гудралöма, суклöдлöма. Оз поӡ Лењінлыс гіжöдјас јуктöг, індытöг кущöм пöраын сіјö гіжлöма да кущöм овјаӡкöд—вајöдны X-öд партіјнöј сјезд вылын Сталін јорт натсіональнöј вопрос аслас докладын јукіс кујім пелö, сіјö јукöм верті поӡö-ӈінögörвоны, мыј различнöј періодö разнöј ногöн колö разрешајтны натсіональнöј вопрос. Кущöмöс сіјö періодјасыс? Первој—капіталізм вермö феодалізмöс. феодалізм бырö Рытыв вылын. Тајö пöраын јöз течöны натсіјајасö. Мöд—важ Рытыв вывса государствојас дуrдöны лоны натсіональнöј государствојасöн, пöрöны уна натсіональнöј государствојасö, мöдöдчöны нуöдны національнöј гнот колоӈіјајасас. Кој мöд — сöветјаслöн пöра, кор вужнас бертчö капіталізм, націјајаслöн лоö öткоф права, öткоф верманлун мунны олöмнас воӡö, но колö-на історіјанас колöдöм ӈеравенствоыс овмöс, політіка да культуранас колöмыс. Öткоф національнöј вопрос разрешајтны оз поӡ.

Лењін шуліс, быд вопрос-пö колö разрешајтны діалектіческі: „Марксизм не догма, а руководство к действию“. Попов вунöдöма тајö кывјассö да попмоз ковтöм і колан інö вајöдö Лењінлыс кывјас. Кыӡі колö разрешајтны натсіональнöј вопрос öні Сöвет Сојузын? Сталін јорт сетö öтвет „Суть национального вопроса в РСФСР состоит в том, чтобы уничтожить ту отсталость — хозяйственную, политическую и культурную—национальностей, которую унаследовали от прошлого, чтобы дать возможность отсталым народам догнать центральную Россию и в государственном, и в культурном, и в хозяйственном отношении“. Ферт, Попов бостö унӡык тор да пасkыдӡыка, бура сорӈітö інтернатсіональнöј воспітаӈӈö јылыс, сöмын тащöм јаснöја ӈекöн оз шу, век бергалö „вокруг да около“. Сесса Попов абу гіжöма ӈіöті кыв X да XII парт. сјезд шуöмјас јылыс тајö вопрос куӡа,

Пöповлöн вошöма Војвыв крај.

Ыӡыд статҭаад Попов вітö-квајтыс гаралö да шуö: Комі областҭ зев важнöј кöӡајственнöј јукöд (часҭ) СССР-лöн. Мукöд пöраö тащöм шуöмјаслы паныд мунны оз вöлі ков, а öні ковмас мунны паныд. Мыјла? Колыс сöмын-на öті тöлыс, кыӡі понасісны первој крајувса партіјнöј конференција да сöветјаслöн сјезд; најö шуісны—Војвыв крај лоіс даі дыр кежлö. Кöмі областҭ крајлöн часҭ, колö лögöдны крајувса олöм. Став крај отсалöмöн Комі областҭ кутас кыпöдны овмöс да культура. Öд віт воса овмöс кыпöдан планöн Војвыв крај пыр Комі областö сетчö зев уна сöм промышленносҭ вылö, мувіӡ овмöс кыпöдöмö, кöрттујстрöітöмö, Камасаӈ Печераö канал перјöмö да мукöд. Крај міјанлы отсасö öтувтчыны Урал областувса коміПермјакјаскöд. Ме тасаӈ і шуа—**комі областҭ воӡö нуöдöм јылыс оз поӡ сорӈітны крајлы паныдöн, крај бокöд. Колö крајкöд öтвылыс, крајувса парторганізатсіја да крајком весköдлöмöн нуöдны воӡö овмöс да культура Комі областҭлыс.** Попов öтілаын гаралö-жö крај јылыс да і сіјö зев тујтöма. Со: „в краевом центре нужно достаточно твердо повести борьбу против игнорирования и обхода принципа демократического централизма у отдельной части работников, а в Коми области—изживать остатки „центробежных“ устремлений. Чем больше внимания будет уделено этому вопросу, и в первую очередь (разрядка Попова) со стороны Краевого центра, тем лучше будет для дела, чем скорее будет достигнуто соответствующее равновесие“. Мыј тајö тащöмыс? Мі ногöн тајö—крајöн ігнорірујтöм, крај бокö колöм. Крајкöд первој лунсаӈыс-жö зыкöм. Мöдарсаӈ. Попов век-на важ асныс тујвіӡ дорјö—кодöс дорјыныс оз поӡ. Öд ВКП(б) ЦК шуіс—Комі областҭ пырö Војвыв крајö, а Попов шуö: „На мощных сырьевых рессурсах общих для всего коми края (а как с Сев. краем? ИК), нужно создать единый мощный хозяйственный организм“. Та бöрын сесса каӡтылö, кущöм гырыс могјас колö вöчны да бара шуö: „неизбежно потребует единую крепкую хозяйственную организацию на месте“. Коді кыӡögörвоö, а меögörвоа: тајö Поповлöм важ тујвіӡ—лögöдны самостојаӡелнöј республіка весkыда РСФСР-ö пырыс. мöдногöнögörвоны оз і поӡ. А етіјö кывјасыс мыј вісталöны: „Об,единением мы не хотим создавать «великой Биармии», мы хотим лишь более организованно и успешно выполнить возлагаемые на наш край государственные задачи“. Тајöс поӡöögörвоны сіӡі, кыӡі мі воӡті шуім—самостојаӡелнöј республіка колö Поповлы. Тащöм кывјас бöрадögörвоана передовöј статҭасыд грöӡітчöмыд... „Пусть наши противники, если они есть“... Ем, ферт. Міјан областувса парторганізаціја тащöм торлы ставнас протів.

Ів. К.

Пленум секции городского хозяйства состоится 2-го октября с/г в 17 часов в помещении горсовета.

Секретарь секции И. Хрусталев.

Ого сетöј кусны сотсіалісҭіческöј ордјысöмлы.

Обстатотфелса местком кујім тöлыс-ӈін кујлöдö папкајас костын Вотскöј статотфеллыс договор сотсіалісҭіческој ордјысöм јылыс кырымавтöг,—Госбанкса профбјурократјас шуöны,—ордјысöм-пö поӡö нуöдны сöмын тöлын,—кытчö-нö тајö шогмö?!

Сорӈіјасыс да шуöмјасыс воӡö ӈінöм-на абу вöчöма.

Сыктывкарса профорганізатсіјајас зев омöла вöскöдлöны сотсіалісҭіческöј ордјысöмöн. Колі уна кад-ӈін, а уӡыс озна тыдав.

Бостам обстатотфелыс местkомсö. Сотсіалісҭіческöј ордјысöм јылыс шуöмјас да кабалајас тані ыӡыд чукöр-ӈін најöма, а кор ме јуалі, кущöма, міса, бурміс трудфістсіпліна, меным шуісны: прогуљас-пö содісны, трудфістсіпліна омöлҭчö.

Медвоӡ тані ордјысöм јылыс сорӈіыс вöлі кыпöдöма мај 8 лунö местком заседанӈö вылын. Мај 11 лунö общöј собраӈӈö шуіс чукöстны ордјысныс вотскöј ӆібо маріјскöј статотфöлас. Бöрјісны коміссија. Щöктісны сылы лögöдны план. Мај 28 лунö плантö вынсöдісны да шуісны чуксавны ордјысöм вылö вотскöј статотфелöс. Вотскöј статотфел вызовтö прімітіс да јуӈ 29 лунö ыстіс кырымавны ассаӈыс договор. Тајö договорыс öнöӡ-на кырымавтöм ӈі сорӈіттöм сы куӡа. Август 27 лунö чукöртчыліс колӆектівʼ да шуіс вермасны прогуљаскöд да бурмöдны трудфістсіпліна. Та куӡа бара-жö ӈінöм абу вöчöма. Вöчныс коркö кöсјöны-жö, сіјö кöт бурʼ Сеӈҭабр 28 лунö шуісны чукöртны колӆектів да вынсöдны-ӈін ордјысан плансö.

Бостам мöдöс, Госбанкса местkомöс. Сені статотфелын мында шуöмјас абу вöчавлöмаöс, ем сöмын öті шуöм: **„Комі областын сотсіалісҭіческöј ордјысöм нуöдны поӡö сöмын тöвнас, а гожöмын оз поӡ“.** Та вöсна сені öнöӡ ӈінöм-на і абу вöчöма, відчысöны тöв.

Муköд местkомјасын ордјысöм сіӡ-жö мунö омöла. Унӡыкыс ез-на бурӡыка мöвпыштлы та јылыс, зев ӈöжјö вöрöны. Профсојузјас оз адӡыны, оз кöсјыны вермасны учрежфеӈӈöјасса ӈелучкіјасöн, омöла кыпöдöны уӡлыс произвофітелӈносҭсö. Статотфелса да госбанкса местkомјас моз кабала вылын уӡалöмлы колö пуктыны пом.

А. Борн.

Нуöдны ордјысöм стенö öшöдан газетјас костын.

Госка 25. (міјан спетскорсаӈ). Сіктјас воӡын сулалöны гырыс могјас, крестана пöвсö унӡык разöдны індустріалізатсіја 3-d зајом, сöлöмсаӈ кутчісны да тыртны вöрлеӡан задаӈӈö, весавны партіјаыс да сöвет аппаратыс ковтöм јöзöс, öтувтны сіктса гöл да шöркоффема крестанаöс колхозјасö, чорӡöдны кулакјаскöд вермасöм, партіја бердö котыртны гöл јöзöс на піын бурӡыка уӡ нуöдны да с. в.

Тајö могјассö нуöдны олöмö ыӡыд отсöг вермас сетны стенö öшöдан газет, бураkö пуктаны сыбердын уӡсö.

Öні пасkыда нуöдсö сотсіалісҭіческöј ордјысöм. Стенö öшöдан газетјаслы тајö боксаӈ колö лоны організаторöн.

„Выль олöм“ чуксалö ордјысны „Асја кыа“ газетöс.

Госкаса (Јемдін р.) „Выль олöм“-ӈіма стенö öшöдан газет бердса редколӆегіја сеӈҭабр 21 лунса аслас чукöртчылöм вылын шуіс окҭабр 1 лунсаӈ нуöдны сотсіалісҭіческöј ордјысöм. Ас воӡас пуктö сöщöм могјас:

1. Стенö öшöдан газет леӡны кадö быд тöлыс ӈем сормытöг.

2. Матыстны газетсö вöр леӡанінын уӡалысјас дінö, сымогыс леӡны вöр керкаö кык номер.

3. Лögöдны редколӆегіја бердö селкор чукöр. Кыскыны 10 выль гіжысöс батракјас, нывбабајас, да олöма крестана пöвсыс.

4. Селкор чукöрлы суӡöдны во кежлö „Селкор“- журнал, вербујтны подпісчікјасöс комі газетјас вылö, „Комі сікт“ газет вылö 5, „Комі комсомол“ газет вылö 3, „Југыд туј“ газет вылö 2.

5. Нуöдны селкорјас пöвсын чукöртчылöмјас быд кык вежонын, волöмсö кыпöдны 70-80 прöчентöӡ.

6. Выль гіжысјасöс кыскöм могыс редколӆегіјалы вöчлыны 2 доклад, öті суд, печат рыт да лыдфысысјаслыс конферентсіја.

7. Газетö леӡöм гіжöдјас куӡа став вылас корны учрежфеӈӈöын да організатсіјаын јуралысјас пыр вочакывјас. Јітчыны рајонувса РКІ-са уполномоченнöјköд. леӡöм заметкајассö ыставны сылы.

8. Петköдны газет пыр ердö партіјаыс, комсомолыс да сöвет аппаратыс став ковтöм јöзсö.

9. Чукöстны крестанаöс індустріалізатсіја 3-d зајом ӈöбöм вылö ордјысны.

10. Газет пыр Госкаса јöз костын кыпöдны сорӈі вöрö мунны ударнöј бригадајас організујтöмöн.

Госкаса стенö öшöдан газет тајö вопросјасöн чуксалö нуöдны сотсіалісҭіческöј ордјысöм Турјаса газетјасöс.

І. Чапін.

Ордјысны петöм пыффі чöв лиӈтöмаöс.

Сыктывкарса потребобщество чукöстіс нуны сотсіалісҭіческöј ордјысöм Јемдінса, Кулöмдінса, Вісінса да Ӈувчімса кооперативјассö. Јуöртöмсö та јылыс да прімернöј договорсö вöлі ыстöма-ӈін август 20 лунö, а воча насаӈ ӈінöм-на ез лок. Кöсјöны оз бостчыны ордјыснысö, став пунктјаснас-ö најö договорас сöгласітчöны—ӈінöм оз гіжны.

Таӡі відöдны тащöм ыӡыд тор вылö кооперативјаслы оз шогмы.

Петöны ордјысны.

Мажаса І ступеӈа школа аслас школӈнöј сöвет вылын шуіс петны ордјысны. Ордјысöм воӡын пуктöны тащöм могјас: кыскыны школаö велöдчыны став 8 да 9 арöса челафöс; чінтыны % мöд во кежлö колҭчысјасöс 14%-öӡ.; јенлы ескöмköд вермасöм могыс велöдны щколаын став вічко праӡдӈікјасас, а сіӡ-жö кыпöдны став школӈіклыс воса волывлöмсö школаас 80%-öӡ.; велöдан воӈужöдны 210 лунöӡ; урожај кыпöдöм могыс чужтыны став крестаналыс köјдысјассö, сіӡжö id köјдысјас весавны; зільны разöдны јöз пöвсын даі школӈікјас пöвсын комі да роч газетјас.

Ордјысны чуксавны школа шуіс Кöрткерöсса І ступеӈа рајонно-опорнöј школаöс. Тулыснас, во помасігас, вöчны öтувја конферентсіја да тöдмавны, кыӡі мунас тајö ордјысöмыс.

Ордјöдчысјас

Сыктывкарса хроӈіка.

— Объемуправлењӈö корöм куӡа, Обісполком леӡіс 2800 шајт „Колӆектівізаціја да урожај“ празӈік нуöдöм вылö.

— Сеӈҭабр 27 лунсаӈ, Обісполком шуіс мездыны ӡікöӡ вісму налогыс гöл крестанаöс.

— Слудкаса „Выль-моз“ ӈіма коммуна бердö сапöг вуран шпількі вöчан завод стрöітöм вылö Колхозсојуз леӡіс 2 сурс шајт. Ставыс колö 7500 шајт.

— Горкоммунотфел, 1929-30 воö кöсјö заводітны вöчны: Сыктывкарö выль ыӡыд столöвöј. Столöвöј улö керка вöчöм вылö леӡöма 90 сурс шајт.

— 1929-30 воö лоö вöчöма прачечнаја, сен-жö лоö фезінфектсіоннöј камера да пропускнöј пывсаӈ. Керка вöчны леӡöма 17 сурс шајт.

— Тајö во вылö, Сыктывкарö лоö стрöітöма сіӡім выль керка. Стрöітöм вылö леӡöма 280 сурс шајт.

— Горкоммунотфел да Обторг вужöмаöс быдлунја вежона уӡ вылö.

— Кöщпомсаӈ да Кырувсаӈ карö ветлан тујСöветскöј улич вывті тупкысö кöрттујстрöітöм вöсна, карö ветлан тујлоö Вадорвыв улічті. Сетчö кутасны вöчны таво ыӡыд пос.

— Обісполком шуіс нуöдны областҭ паста аскостса вот, сöмын мед ез вöв 50% унӡык вісму налог дорыс.

— Обісполком шуіс заводітны вöчны 1929-30 воö Сыктывкарö выль електріческöј станција 800 „кіловат сілаöн.

— Быд сіксовет улö журнал-газет суӡöдöм вылö Обісполком шуіс леӡны 77 шајт.

— Војвывкрајторглöн Сыктывкарын лоö отфелењӈö.

Отв. редактор пыффі **І. Оботуров.**

Сыктывкарской школе II ст, **требуется преподаватель товароведения и статистики** (всего на 9 нед. часов). Оплата труда—100 руб. за 18 нед. часов.

Лица, желающие работать, подают заявление с документом и в школу (Республ. № 11).

Школа.

Поступили в продажу.

Иллюстр. отрывной календарь на 1930 год —37 коп.

Географ. карта «Северный край» 92×100 сн.—1-50 коп.

Книжный магазин Коми Из-ва.

Бывшие Акционерные общества РУССАНГЛОЛЕС и РУСГОЛАНДЛЕС, влившиеся затем в Гострест СЕВЕРОЛЕС, производившие лесозаготовки на территории Области Коми в Помозданском, Пожегодском, Мыелдинском, Устькуломском и Локчимском лесоучастках, за передачею, на основание приказа В С Н Х РСФСР от 23 августа с-г за № 1127 Гостресту КОМИЛЕС означенных выше лесоучастков со всем аппаратом, имуществом, материальными ценностями и лесосечным фондом, а также и делами руководящего характера, с сего числа прекратили свои действия.

Всем лицам, учреждениям, предприятиям и организациям по всем делам касающимся этих участков или вообще до Северолеса в отношении их бывшей деятельности по заготовкам и сплаву лесоматериалов, надлежит обращаться к Гостресту КОМИЛЕС в его конторы по месту нахождения означенных лесоучастков.

По доверенности Гостреста Северолес М. Бобылев.

Облит № 396 Комі ныга леӡанінлöн Типографија Сыктывкар